

DEĊIŻJONIJIET 2

tal-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti
dwar il-Kitba tal-Kliem mill-Ingliż fil-Malti
2018

KRONOLOĠIJA

ORTOGRAFIJA
TRADUTTORI
PUBBLIKATURI
AWTURI
STUDENTI
GHAZZETTISTI
TAGHLIM
KLIEM
XANDARA
GURNALISTI
MALT
PUBBLIKU
STUDENTI
TRADUZZJONIJIET
QARREJJA
TAL-PROVI
STUDENTI
STAMPA
TELEVIŻJONI
AWTURI
PUBBLIKATURI
INGLIŻ
RADJU
SELF
KITBA
INGLIŻ
XANDIR
POLITIĊI
TAGHLIM
KITBA
TELEVIŻJONI
REKLAMAR
KLIEM
KITTIEBA
INGLIŻ
RADJU
SELF
KITBA
STUDENTI
STAMPA
TELEVIŻJONI
AWTURI
PUBBLIKATURI
QARREJJA
TAL-PROVI
STUDENTI
STAMPA
TELEVIŻJONI

Il-Kunsill Nazzjonali
tal-Ilsien Malti

2008

F'April 2008, il-Kunsill ippublika **dokument għad-diskussjoni** 'innaqqsu l-incertezzi 2' bil-ġabra ta' dawn il-35 fehma. Dawn kollha tawna ħafna x'niflu u x'niddiskutu.

Dan id-dokument inġareg għas-**seminar pubbliku** li l-Kunsill tal-Malti organizza fit-**12 ta' April 2008**. Għalih attendew 'il fuq minn **300 ruħ**. It-tweġiba mħegġa kif ukoll il-varjetà u l-validità tal-argumenti li tqajmu fil-fehmiet miktuba u tul id-diskussjonijiet tas-seminar għamlulna l-kuraġġ biex inkomplu **nikkonsultaw ma' nies minn setturi differenti**, bħall-għalliema ta' kull livell akkademiku, it-tradutturi u l-qarrejja tal-provi, l-awturi u l-pubblikaturi, il-ġurnalisti u x-xandara, u l-impjegati tas-servizz pubbliku li f'xogħolhom jikkomunikaw bi lsienna.

Wara dan is-seminar, il-Kunsill temm l-ewwel terminu u kellu jistenna f'it mhux ħażin biex jerga' jkun kostitwit bil-membri l-ġodda għat-tieni terminu tiegħu. Sadattant, ix-xogħol ma waqafx u l-amministrazzjoni eżekuttiva tal-Kunsill baqgħet tiegħu sehem f'diversi programmi **fuq ir-radju u t-televiżjoni** biex tkompli tisma' u tiddiskuti mal-pubbliku. Komplejna nanalizzaw ukoll l-artikli u l-ittri li kienu qed jidhru b'rabta mas-sugġett **fil-gazzetti u fuq l-internet**.

KUMITAT KONSULTATTIV

F'**Ottubru 2010** twaqqaf **kumitat ta' 10 persuni minn oqsma differenti tal-ħajja** biex jirriċerkaw aktar is-sugġett u jgħarblu l-fehmiet stampati fid-dokument għad-diskussjoni, oħrajn mibgħuta direttament lill-Kunsill minn żmien għal żmien, u l-fehmiet tal-pubbliku fil-gazzetti u l-internet. Dan il-Kumitat kien magħmul minn **lingwisti, għalliema (mill-qasam tal-Malti u mhumiex), ġurnalisti, nies mill-qasam tal-Ingliż, awturi u rappreżentant mill-Kunsill**. Bejn l-2010 u l-2011 saru **22 laqgħa**.

Il-membri tal-Kumitat kienu: Prof. Albert Borg (Kap), Dr George Farrugia (Segretarju), Carmel Azzopardi, Donna Borg, Dr Immanuel Mifsud, Mary Rose Mifsud, Steve Mifsud, Trevor Zahra u John Zammit.

2010

2011

Fl-**2011**, membri mill-Kumitat ħadu sehem ukoll f'numru ta' **laqgħat mal-għalliema f'livelli u fi skejjet differenti tal-Istat, tal-Knisja u Indipendenti u mal-ġenituri**, u matulhom komplew jisimgħu l-fehmiet tagħhom fuq is-sugġett.

F'**Jannar 2012** tfassal dokument biex iservi ta' **abbozz għad-diskussjoni** fi ħdan il-Kunsill tal-Malti.

Sadattant, il-Kunsill xtaq li jkompli jiltaqa' u jisma' aktar nies minn setturi differenti, bħall-**impjegati tas-servizz pubbliku u oħrajn mill-istituzzjonijiet Ewropej**. Dan għamlu f'konferenzi, korsijiet u f'laqgħat oħra li organizza. Problema serja u artikulata bħal din titlob diskussjoni serja, inklużiva u fit-tul.

2012

2013

2014

KUMITAT TEKNIKU

Wara li, f'Lulju 2013, il-Kunsill għadda għall-ħatra tat-tielet terminu tiegħu, f'**Jannar 2014** inħasset il-ħtieġa li jinġatar kumitat ieħor aktar tekniku ffurmat minn **7 persuni** mill-oqsma tal-**lingwistika, il-qari tal-provi, l-edukazzjoni, l-Ingliż, il-liġi u l-arti** biex jgħarbel u jirfina l-abbozz li tnejja mill-ewwel grupp u jikkunsidra l-kummenti tal-membri tal-Kunsill. Kompla jiddiskuti wkoll xi punti pendenti.

2015
2016

Il-membri ta' dan il-Kumitat kienu:

Prof. Albert Borg (Kap), Dr George Farrugia (Segretarju), Dr Simone Inguanez, Saviour Sam Agius, George Mifsud, Prof. Manwel Mifsud, Dr Michael Spagnol u Malcolm J. Naudi (li ma setax jibqa' jipparteċipa).

Bejn l-2014 u l-2016 il-Kumitat għamel **25 laqgħa**, minbarra numru ta' laqgħat tekniċi oħra bejn membri fi f'dan l-istess Kumitat biex jabbozzaw dokument bil-proposti finali għall-Kunsill.

Fl-24 ta' Marzu 2015, il-Kunsill tal-Malti kien mistieden mill-Akkademja tal-Malti biex jiddiskuti s-sugġett mal-membri tagħha, **mal-awturi u l-pubblikaturi**. Din il-laqgħa saret f'Dar l-Ewropa, il-Belt.

Sar ukoll **stharrig kwantitattiv** bi kwestjonarju mfassal apposta dwar punti partikolari marbuta mal-kitba tal-kliem mill-Ingliż fil-Malti ma' **studenti tal-primarja, is-sekondarja u l-postsekondarja, għalliema, u tradutturi**.

F'**Mejju 2016** il-Kumitat ipprezenta l-proposti li wasal għalihom lill-membri tal-Kunsill. Wara li ġew diskussi, tnejjem fi prezentazzjoni għal seminar pubbliku ieħor.

Fit-**18 ta' Ġunju 2016** sar seminar għall-aħħar stadju ta' konsultazzjoni li matulu l-Kunsill laqqa' lil kull min hu interessat biex **jipprezenta l-proposti tiegħu u jisma' lill-pubbliku dwarhom** qabel jippubblika d-**Deċiżjonijiet 2**. Is-seminar ixxandar dirett fuq l-internet biex ikun jista' jiġi segwit ukoll mill-**Maltin li jgħixu barra, bħat-tradutturi u l-qarrejja tal-provi tal-istituzzjonijiet Ewropej, l-emigranti, l-anzjani u l-Għawdxin** li ma setgħux jattendu.

Qabel u dakinhar tas-seminar kompla jittqassam il-kwestjonarju lil aktar nies biex jiġi aċċertat li l-Kunsill ikun verament **sema' lil kull min xtaq jikkontribwixxi**.

Il-Kumitat tal-Kunsill li ħadem fuq id-**Deċiżjonijiet 2 kompla jiddiskuti l-kummenti u s-suggerimenti** li ħarġu minn dan it-tieni seminar pubbliku u baqa' jiltaqa' ma' nies minn setturi differenti biex jieħu l-fehmiet tagħhom fuqhom. Fi Frar 2017, fis-sit tal-Kunsill ittella' abbozz tar-rapport tad-**Deċiżjonijiet 2** għall-konsultazzjoni finali biex min ma setax jattendi s-seminar **ikollu l-opportunità jgħid tiegħu wkoll**.

Sadattant, ġiet emendata l-liġi tal-Malti u l-Kunsill għadda għar-raba' terminu tiegħu. Il-Kunsill il-ġdid iddeċieda li **jestendi l-perjodu tal-konsultazzjoni sa tmiem l-2017**.

ID-DEĊIŻJONIJIET 2

F'**Marzu 2018**, il-Kunsill approva d-**Deċiżjonijiet 2** u wara li ġew finalizzati u editjati, **saru uffiċjali** bil-pubblikazzjoni tagħhom fil-Gazzetta tal-Gvern tal-11 ta' Diċembru 2018. Wara **konsultazzjoni mal-pubblikaturi u numru ta' għalliema**, ġie deċiż li jingħata **moratorju ta' 5 snin** sakemm dawn id-Deċiżjonijiet jindraw u **jidhlu fis-seħh fil-11 ta' Diċembru 2023**.

Id-**Deċiżjonijiet 2** jieħdu post 'Taqsima B. Regoli Fundamentali' taż-**Zieda mat-Tagħrif** tal-Akkademja tal-Malti (1984).

Il-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti **jirringrazzja lil kull min ħa sehem** fl-eżerċizzju twil ta' konsultazzjoni billi esprima fehmietu direttament miegħu jew fil-mezzi tax-xandir u l-istampa. B'hekk id-diskussjoni setgħet tkun **aktar mifruxa** u twassal għal proposti **aktar maturi**. Il-fehma ta' kulhadd **tiswa** u l-Kunsill **semagħha u studjaha**.

2017
2018

DEĊIŻJONIJIET 2
IL-KITBA TAL-KLIEM
MILL-INGLIŻ FIL-MALTI

Gazzetta tal-Gvern ta' Malta
The Malta Government Gazette